

Pilar III 31.12.2023

Innhald

Innleiing	2
1. Erklæringar	3
1.1. Risikostyringa.....	3
1.2. Risikoprofil.....	3
2. Nøkkeltal.....	4
2.1. Risikovekta eksponeringsbeløp	4
3. Mål og retningslinjer for risikostyring	4
3.1. Overordna styring og kontroll av risiko	4
3.2. Organisering og ansvar	5
3.3. STYRING OG KONTROLL AV ENKELTRISIKOAR.....	6
4. Godtgjersle politikk.....	6
4.1. Avgjerdsprosess og samansetning.....	6
4.2. Kvantitative opplysningar om godtgjersle.....	6
4.2.1. Garantert variabel godtgjersle og særskilte utbetalingar	6
4.2.2. Utsett godtgjersle	7
4.2.3. Godtgjersle over 1 million euro.....	7

Innleiing

Dette pilar 3-dokument er utarbeidd for å supplera årsrapporten med andre opplysningar som skal verta offentleggjort i samsvar med åttande del i kapitalkravforordninga (CRR).

Finanstilsynet har vurdert at Luster Sparebank skal verta kategorisert som eit mindre og ikkje-komplekst føretak. Banken har ikkje utskrive eigenkapitalbevis, og skal offentleggjera informasjon på årleg basis.

Mindre og ikkje-komplekse føretak skal offentleggjera informasjon etter krava i CRR artikkel 433b, noko som er følgjande opplysningar:

- artikkel 435 nr. 1, bokstav a), e) og f)
- artikkel 438 nr. 1, bokstav d)
- artikkel 450 nr. 1, bokstav a) til d) og h) til j)
- artikkel 447

I tilfelle der opplysningar ikkje er gitt i dette dokumentet vert det vist til årsrapporten til banken.

Opplysningar som gjeld kapitaldekning, er gitt på grunnlag av den konsoliderte stillinga til banken. Banken konsoliderer eigardelane i Verd Boligkreditt AS på 6,94 % og Brage Finans AS på 1,59 % for kapitaldekningsformål. Eigardelane inngår i samarbeidande grupper der det er krav til forholdsmessig konsolidering. Andre opplysningar gjeld berre Luster Sparebank.

Pilar 3-rapportar og års- og kvartalsrapportar vert publiserte løpande på nettsida til banken.

Alle beløp i dokumentet er angitt i tusen kroner per 31.12.2023 med mindre noko anna er angitt.

1. Erklæringar

Styret i Luster Sparebank stiller seg bak dei skildringane som er gitt i dette dokumentet og årsrapport for 2023 vedrørende risikostyringa til banken og risikoprofil, og gir hermed følgjande erklæringar om banken sin risikostyring og risikoprofil.

1.1. Risikostyringa

Risikostyringa til banken er effektiv og passande set ut frå storleiken, forretningsmodellen og verksemdsområda til banken. Risikostyringssystema er tilstrekkelege i forhold til vedteken risikoappetitt, risikoprofil og strategi.

1.2. Risikoprofil

Bankverksemda har hovudvekt på finansiering, sparing og betalingstenester til person- og bedriftsmarknaden i Luster Kommune og tilgrensande kommunar. Banken har som strategisk hovudmål å vera ein lønnsam og sjølvstendig bank. Risikoeksponeringane til banken skal sikra ei sunn og langsiktig avkastning utan at banken blir utsett for risiko som truar banken sin eksistens verken på kort eller lang sikt.

Den samla risikotoleransen til banken er låg til moderat. For å sikra finansiell robustheit og langsiktig overlevingsevne i samsvar med strategien har styret fastsett rammer og retningslinjer for risikoeksponering. Forretningsmodellen er innretta mot å ta kalkulert kredittrisiko, samtidig som andre risikoar i forretningsverksemda blir avgrensa til eit forsvarleg nivå. Banken ønskjer å minimera operasjonell risiko gjennom formålstenlege prosessar og kontrollrutinar. Likviditets- finansierings- og marknadsrisiko blir halden på eit forsvarleg nivå gjennom tydelege rammer for plasseringar og finansieringsstruktur. Status i høve interne rammer blir rapportert løpande til styret. Den overordna risikoprofilen til banken er for alle risikotypar på linje med eller lågare enn den vedtekne risikotoleransen styret har vedteke.

2. Nøkkeltal

		a	e
		31.12.2023	31.12.2022
EU KM1			
	Tilgjengelig egenkapital (beløp)		
1	Ren kjernekapital	703.093	633.899
2	Kjernekapital	712.437	641.631
3	Total kapital	724.405	654.157
	Risikovektede eksponeringsbeløp		
4	Sum risikovektede eksponeringsbeløp	2.815.708	2.623.533
	Kapitaldekning (i prosent av risikovektede eksponeringsbeløp)		
5	Ren kjernekapitaldekning (%)	25,0 %	24,2 %
6	Kjernekapitaldekning (%)	25,3 %	24,5 %
7	Kapitaldekning (%)	25,7 %	24,9 %
	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet eksponeringsbeløp)		
EU 7a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (%)	0,0 %	0,0 %
EU 7b	hvorav: skal bestå av ren kjernekapital (prosentpoeng)	0,0 %	0,0 %
EU 7c	hvorav: skal bestå av kjernekapital (prosentpoeng)	0,0 %	0,0 %
EU 7d	Samlede SREP-krav til ansvarlig kapital (%)	8,0 %	8,0 %
	Kombinert bufferkrav (i prosent av risikovektede eksponeringsbeløp)		
8	Bevaringsbuffer (%)	2,5 %	2,5 %
EU 8a	Bevaringsbuffer som følge av makro- eller systemrisiko fastsatt av en medlemsstat (%)		
9	Foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffer (%)	2,5 %	2,0 %
EU 9a	Systemrisikobuffer (%)	4,5 %	3,0 %
10	Global systemviktighetsbuffer (%)		
EU 10a	Systemviktighetsbuffer (%)		
11	Kombinert bufferkrav (%)	9,5 %	7,5 %
EU 11a	Samlet kapitalkrav (%)	17,5 %	15,5 %
12	Tilgjengelig ren kjernekapital (CET1) etter oppfyllelse av samlede SREP-krav til ansvarlig kapital (%)		
	Uvektet kjernekapitalandel		
13	Sum eksponeringsmål	5.759.394	5.381.636
14	Uvektet kjernekapitalandel (%)	12,4 %	11,9 %
	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet eksponeringsbeløp)		
EU 14a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (%)		
EU 14b	hvorav: skal bestå av ren kjernekapital (prosentpoeng)		
EU 14c	Samlede SREP-krav til uvektet kjernekapitalandel (%)	3,0 %	3,0 %
	Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel og samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent av det samlede eksponeringsmålet)		
EU 14d	Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel (%)		
EU 14e	Samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (%)	3,0 %	3,0 %
	Likviditetsreserve		
15	Sum likvide midler av høy kvalitet (HQLA) (vektet verdi – gjennomsnitt)	295.216	288.724
EU 16a	Utbetalinger – sum vektet verdi	292.483	307.893
EU 16b	Innbetalinger – sum vektet verdi	182.296	185.404
16	Sum netto utbetalinger (justert verdi)	110.186	122.489
17	Likviditetsreserve (LCR) (%)	268 %	236 %
	Net Stable Funding Ratio		
18	Sum tilgjengelig stabil finansiering	3.975.696	3.924.424
19	Sum nødvendig stabil finansiering	2.702.709	2.644.532
20	NSFR (%)	147,1 %	148,4 %

2.1. Risikovekta eksponeringsbeløp

		Risikovektede eksponeringsbeløp (RWEAs)		Totalkapitalkrav
		a	b	c
		31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023
EU OV1				
1	Kreditt risiko (ekskudert motpartsrisiko)	2.574.777	2.402.160	205.982
2	Hvorav standardmetoden	2.574.777	2.402.160	205.982
23	Operasjonell risiko	241.052	210.067	19.284
EU	Hvorav basismetoden	236.819	204.184	18.945
EU	Hvorav sjablonmetoden	4.234	5.883	339
24	Beløp under grensen for fratrekk (250% risikovekt) (Til informasjon)			
29	Totalt	2.815.829	2.612.227	225.266

3. Mål og retningslinjer for risikostyring

3.1. Overordna styring og kontroll av risiko

God risiko- og kapitalstyring er eit av dei mest sentrale verkemidla i verdiskapinga til banken. Styret i Luster Sparebank har ei målsetjing om at risikoprofilen til banken skal vera låg til moderat.

Risikostyringa i banken tek utgangspunkt i det definerte strategiske målbiletet slik dette kjem fram gjennom strategiplanen. Banken har etablert risikostrategiar for kvart område med konkretiserte styringsmål og

rammar for dei enkelte risikoområda. Relevante måltal blir rapporterte til styret på månadsleg og kvartalsvis basis.

Risikostrategiane blir reviderte minst årleg. I samband med internkontrollprosessen blir alle delar av bankverksemda vurdert. Med utgangspunkt i risikoen knytt til kvar enkelt del av verksemda er det sett i verk nødvendige kontrolltiltak for å gje rimeleg visse for at arbeidsprosessar og rutinar blir utførte innanfor ein akseptabel risiko.

Styringsmål og rammer nedfelt i risikostrategiane til banken skal bidra til å sikra lønnsmda til banken både på kort og lang sikt. Formålet er å unngå for store risikokonsentrasjonar i verksemda som ved ei ugunstig utvikling kan bidra til å trua lønnsmda, likviditeten og soliditeten til banken.

3.2. Organisering og ansvar

Ansvar og gjennomføring av risikostyringa og internkontrollen til banken er delt mellom styret, leiinga og dei operative einingane i banken.

Styret skal godkjenna og regelmessig vurdere retningslinjer for kva og kor mykje risiko banken skal ta. Styret skal fastsetja dei overordna rammene, gje fullmakter og sørgja for at det blir utarbeidd retningslinjer for risikostyringa i banken, under dette etiske retningslinjer. Styret har ansvar for å sørgja for at banken er tilstrekkeleg kapitalisert ut frå regulatoriske krav, og dessutan sjå til at banken har ein soliditet og likviditet som er tilstrekkeleg ut frå ønskt risiko og bankverksemda elles. Styret er vidare ansvarleg for å fastsetja beredskaps- og kontinuitetsplanar for å sikra at drifta kan førast vidare og tap blir avgrensa ved vesentlege uventa hendingar.

Det samla styret i banken er banken sitt revisjons- og risikoutval (RRU). Det overordna ansvaret for revisjonsutvalet i tillegg til rekneskapsrapporteringsprosessen er å overvaka systema for internkontroll og risikostyring samt banken si finansielle rapportering.

Styret til banken blir valt av generalforsamlinga i samsvar med vedtektene til banken og tilhøyrande valinstruks. I samsvar med valinstruksen bør styret vera samansett slik at det varetek interessene til dei ulike kundegruppene samtidig som det dekkjer behovet for fagleg kompetanse, kapasitet og mangfald. Mangfaldig samansetning av styret er viktig for å sikra sjølvstendige meiningar og kritiske innvendingar blant styremedlemmene. Dette kan bidra til å sikra god utfordring og overvaking av leiingsavgjerder. Styret til banken består av representantar frå ulike yrkes- og aldersgrupper, og kvart kjønn skal vere representert med minst 40 %. Banken vurderer at styret i samsvar med valinstruks dekkjer behovet for fagleg kompetanse, kapasitet og mangfald, og strevar etter ved val å halda oppe eller auka mangfaldet.

Adm. banksjef har ansvaret for den overordna risikostyringa, under dette også ansvar for at det blir implementert effektive risikostyringssystem i banken, og at risikoeksponeringa blir overvaka. Adm. banksjef er vidare ansvarleg for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Alle leiarar har ansvar for å styra risiko og sikra god risikostyring og internkontroll innanfor eige område i tråd med den vedtekte risikoprofilen til banken. For å sikra god økonomisk og administrativ styring, skal kvar enkelt leiar ha nødvendig kunnskap og kompetanse om vesentlege risikoforhold innanfor eige område.

Leiar risikostyring og compliance har ansvar for uavhengig kontroll av risiko og risikostyring for alle risikoområde, inkl. risiko for at banken ikkje oppfyller forpliktingar etter lov og forskrift. Funksjonen rapporterer direkte til styret, og kan ikkje avsetjast utan samtykke frå dette.

Eksternrevisor etterprøver om rutinar og retningslinjer blir etterlevde, og dessutan vurderer om modellverket til banken knytt til risiko- og kapitalstyring gir eit rett uttrykk for den samla risiko- og kapital situasjonen for banken. Ekstern revisor utarbeider årleg uavhengige stadfestingar av banken sin internkontroll, godtgjersleordning og ICAAP-prosess.

3.3. STYRING OG KONTROLL AV ENKELTRISIKOAR

For forhold knytt til styring og kontroll av kvar enkelt risikokategori blir det vist til følgjande notar i årsrapporten til banken for 2023:

Note 4 - Kapitalstyring og kapitaldekning

Note 5 - Risikostyring

Note 16 - Kredittrisiko

Note 24 - Likviditetsrisiko

Note 25 - Renterisiko

Note 26 - Valutarisiko

4. Godtgjersle politikk

4.1. Avgjerdsprosess og samansetning

Det øvste styringsorganet i Luster Sparebank er generalforsamlinga. Generalforsamlinga fastset godtgjersle til styret, banken sine tillitsvalde og revisor, og vel revisor eller revisjonsfirma.

Styret i banken fastset årleg retningslinjer for godtgjersle til dei tilsette i banken. Banken har ikkje eige godtgjersleutval då den kjem under grensene som er fastsette i finansføretaksforskrifta § 15-3. Det blir innhenta årleg attestasjonsfråsegn om godtgjersleordninga frå bankens eksternrevisor. Formålet med godtgjersleordninga er å bidra til å fremje og stimulere til god styring av og kontroll av banken sin risiko. Den skal vidare ikkje stimulera til auka risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikkar. Godtgjersleordninga gjeld for alle tilsette. Banken har ei godtgjersleordning som etter vurderinga til styret er i samsvar med det overordna målet, risikotoleransen og dei langsiktige interessene til banken.

Styret har fastsett eit sett med resultatmål som utgjer grunnlaget for ei bonusordning som omfattar alle tilsette. Ordninga er i samsvar med Finanstilsynet sitt rundskriv 2/2020. Kriterium som blir lagde til grunn i bonusordninga følgjer av dei strategiske målsetjingane til banken. Banken har som prinsipp at ingen tilsette skal ha noko form for variabel godtgjersle ut over felles bonus.

4.2. Kvantitative opplysningar om godtgjersle

Godtgjerslesbeløpene for regnskapsåret 2023

EU REM 1 – samlede kvantitative opplysninger om godtgjørelse for ledelse og andre personer med vesentlig innvirkning på bankens risikoprofil

		b	c	d	
		Ledelsesorganet i dets ledelsesfunksjon	Øverste ledelse	Andre identifiserte medarbeidere	
1	Fast godtgjørelse	Antall identifiserte medarbeidere	5	1	3
2		Sum fast godtgjørelse	380	1.577	2.982
3		Hvorav: kontantbasert	380	1.577	2.982
7		Hvorav: andre former	0	0	0
9	Variabel godtgjørelse	Antall identifiserte medarbeidere	5	1	3
10		Sum variabel godtgjørelse	0	28	83
11		Hvorav: kontantbasert	0	28	83
12		Hvorav: utsatt	0	0	0
17	Sum godtgjørelse (2 + 10)	380	1.604	3.064	

4.2.1. Garantert variabel godtgjersle og særskilte utbetalningar

Det er ikkje føreteke særskilte utbetalningar i samband med nyttilsettingar, sluttgodtgjersle eller tildelt garantert variabel godtgjersle i 2023.

4.2.2. Utsett godtgjersle

Banken har ikkje uteståande utsett godtgjersle utover det som følgjer av den generelle bonusordninga for alle tilsette.

4.2.3. Godtgjersle over 1 million euro

Ingen har mottaket godtgjersle frå banken på meir enn 1 million euro.